

2016-03-30 17:54 CEST

Att spränga fornlämningar

Vad händer när fornlämningar försvinner? När en plats historia raderas? Om alla, synliga och osynliga fornlämningar tas bort?

Fornlämningarna och kulturlandskapet kan ses som ett arkiv där människors liv och aktiviteter finns kvar, ibland sedan flera tusen år. I materialet ryms en oändlig mängd berättelser om liv och död, om kärlek och krig och om arbete och fritid. Allt det som ryms i människors liv. Så mycket kan vi få reda på. Både hemska och rörande historier.

Ibland framställs arkeologi som något av en kuriosavetenskap som är onödigt och tidskrävande. Vårt förflutna används dessutom ofta av mörka krafter som

vill hävda något slags nationalistiskt arv. Genom att studera de spår som finns kvar i marken kan vi visa att historien inte är så enkel. Arkeologi handlar inte om att hitta och beskriva något storvulet nationalistiskt, utan är ett sätt att studera spåren som finns kvar från förr för att lättare förstå vår samtid.

Detta arkiv, eller minne, skyddas genom Kulturmiljölagen, KML (2 kap, 21 §) som förhindrar att fornlämningar förstörs eller skadas. Brott mot Kulturmiljölagen är straffbara. Som högst kan du dömas till fängelse i fyra år. Fornlämningar och kulturmiljöer skyddas också genom Skogsvårdslagen och Miljöbalken

Trots detta vet vi att många fornlämningar skadas. Oftast utan uppsåt eller av okunskap, vanligen rör det sig om enstaka gravar eller kolgropar som skadats vid olika typer av markberedning.

Ett nytt ärende som har inkommit handlar om att åtta gravar, samt en boplats från äldre järnålder (ca 500 f. Kr-500 e. Kr) har sprängts för att en väg ska anläggas och ett hus ska byggas. Fornlämningarna på platsen var inte okända, en arkeologisk utredning och förundersökning har tidigare genomförts på platsen. Länsstyrelsen har nu gjort en åtalsanmälan till Åklagarmyndigheten i Stockholm.

När en så stor del av ett gravfält och delar av en boplats försvinner, försvinner också möjligheten att i framtiden kunna förstå hur samhället har växt fram. Vi har för evigt förlorat kunskap om de människor som levt på denna plats. Vi kunde ha fått kunskap om hur de bodde, vad de åt, hur de begravde sina döda, var de kom ifrån och hur deras vardag såg ut. Nu är det för sent.

Även vid arkeologiska undersökningar förstörs platser. Men anledningen till att undersökningar genomförs i detta fall är ju att göra det bästa för att vi i framtiden ska veta vad som en gång funnits där. Att beskriva, dokumentera och tolka det som för alltid är försvunnet, så att flera generationer kan få veta.

/Anna Östling, arkeolog på Stockholms läns museum

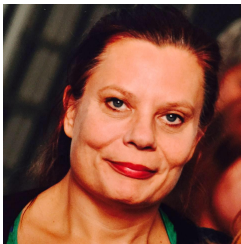
Stockholms läns museum är museet på fickan. Vi berättar om spännande

besöksmål, om länets konst och historia, om slöjd och byggnader. Om hur det är att leva här idag. Och det är länsinvånarna som är medskapare av innehållet. Besök oss på webben och i mobilen. Dela, gilla, bidra!

Vår vision är att vara det självklara kunskapsnavet för alla som bor här. Med kulturhistoria, kulturmiljö, konst och slöjd vill vi genom nya perspektiv och sammanhang öka förståelsen för vår samtid och historia.

Stockholms läns museum är sedan 2013 huvudman för Slöjd Stockholm. Stockholms läns museum och Slöjd Stockholm är två av sex läns Kulturfunktioner.

Kontaktpersoner

Lenita Gärde

Presskontakt

Kommunikationsansvarig

lenita.garde@stockholmslansmuseum.se

076 526 94 24